

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se čena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v četrtek 17. julija 1884.

Letnik XII.

O duhovenski kongru.

Iz Leskovice.

Pregledal sem poročilo odseka za vravnanje duhovenske kongru in načrt postave, kakoršna pride skoraj v obravnavo državnega zbora. Naj razodenem o tem svoje mnenje; vredništvo „Slovenca“ pa prosim, naj smatra to izjavo kot moje osebno mnenje, in čeravno se morda z njo v vsem ne strinja, vendar prosim neprikrajšano, nespremenjeno priobčiti, ker sam prevzamem vso odgovornost, tembolj, ker to, o čemur govorim, še ni potrjena postava, ampak samo predlog postave, in o takem bo menda vsaj svobodno govoriti, brez strahu pred državnim pravnikom.

Poročilo najprvo podá kratko zgodovino o tem, kako se že okolo 100 let državna oblast pripravlja katoliškemu duhovstvu plačo vrediti, oziroma zboljšati, seveda brez vdeležitve cerkvenih predstojnikov. To tirja duh časa, da se sklepa o nas brez nas. Državna vsemogočnost je nekdanj ustanovila verski zaklad, kako? — o tem ni varno govoriti v političnem listu; kdor se hoče nekoliko podučiti, naj čita Martinijevo brošuro „Zur Congrufrage.“*) Ta dobrotljivost in skrbljivost je potem duhovnikom plače določevala, to je krajšala in strigla dohodke do današnjega dneva, tako da ni mogoče nikjer več kaj pristriči. V ljubeznjivi skrbi za pičlo dotirano duhovstvo znašla je tudi nove izjemne davke za verski zaklad (Religionsfondsteuer); tako, da ne država, ampak prav za prav boljše plačani duhovniki morajo podpirati svoje revnejše sobrate. Leta 1876 se je pod blagim ministrom Stremayrom predložil državnemu zboru načrt postave o duhovenski kongru; ker je pa liberalni večini potekel čas vladanja, zato se ni mogla pečati s to zadevo; predlog Stremayrov pa je sedanja menda bolj konservativna vlada z majhnimi, nebitvenimi spremembami l. 1880 zopet

*) To brošuro so spisali in pod izmišljenim imenom Martini izdali novi knez in škof Ljubljanski, mil. gosp. dr. Jakob Missia. Vredn.

predložila. Ako bi se sprejel ta predlog, potem naravnost povem, da bi nam ne bilo skoraj nič pomagano. V tem predlogu veje ravno tisti duh časa, ki ima duhovstvo za neko potrebno zlo; tisti duh časa, ki za duhovstvo kuje izjemne postave; tisti duh časa, ki v podporo „Krachritterjem“ in falitnim železnicam zavrže neštete milijone, skromnemu duhovstvu pa hoče pomagati z 263.516 gold.

Od leta 1876 do zdaj se je namreč duhovnikom kosce kruha malo više obesil, t. j. pri fatiranji izpraznjenih služb so „durch eine strammere Handhabung der geltenden Normen“, kakor pravi poročilo, vedno več dohodkov in manj stroškov našli, tako da bi po vladnem predlogu za povišanje kongru 7856 duhovnom zadostovalo 263.516 gold. državne pomoči. To se razvidi iz sledečega računa: Dohodki iz verskega zaklada znašajo 3.599.015 gold., do zdaj je država dodajala k verskemu zakladu za kongru 136.535 gold.; po vladnem predlogu bi določila za povišano kongru 898.952 goldinarjev. Davek za verski zaklad pa znaša 635.436 gold.; toraj bi država sama določila le 263.516 gold.; toraj pride na enega vprek malo čez 33 gold. Kaj ne to je povišanje plače za vse opravila, ktera opravljamo v imenu države!

Zraven tega določuje § 2 vladnega predloga, da bi se ta podpora, oziroma doneski zanj iz verskega zaklada in od davka za verski zaklad, vsako leto sproti postavno določevala; toraj bi vselej večina državnega zbora imela v rokah osodo duhovstva. Gorje nam, kadar bi bila ta večina liberalna! Ali se ne pravi to, stradajočemu košček kruha pomoliti, zraven pa se pogajati in sklepati, je li v resnici vreden in potreben tolike velikodušne pomoči?

§ 1 vladnega predloga v duhovsko plačo všteva vse dohodke, ktere prejema iz cerkvenih ali podpornih fondov. Ako bi si toraj duhovni sami hoteli pomagati in bi ustanovili podporno društvo, ktero bi posamnimi dolagalo nekoliko podpore, bi se po vladnem načrtu vse vračunilo v gotovo plačo. V Ljubljanski škofiji imamo podporno društvo; ako bi to društvo v posebnih slučajih temū ali unemu

dalo podpore 100 gold., hitro bi se mu zaračunili v kongru, in revež bi bil na tem kakor poprej.

Predlog, kterege podaja odsek za vravnanje kongru, je sicer nekoliko ugodnejši, vendar ima še toliko neprilicnosti, da bi bilo povišanje kongru le neznamno, zlasti zaradi tega, ker se administrativnim organom pušča preveč delokroga za samovoljno postopanje.

(Dalje prih.)

Prazno vpitje. *)

Sklep nemčurskega vodstva kranjske hranilnice, da se iz rezervnega fonda vstanovi v Ljubljani nemška šola, ktere naloga bi bila ponemčenje slovenskih otrok, je napravil nepričakovano veliko nepotrebnega vriša. Da je izrekla vlada v tej zadevi svoj pomislek in si je še celó upala dvomiti, da ima hranilnično vodstvo brez vladnega privoljenja pravico in oblast izreči toliko svoto, kakor bi stala nepotrebna in naši narodnosti škodljiva šola, to je spravilo naše fakijske nasprotnike in njihove krivonose zaveznike v Građe in na Dunaji kar iz uma. In temu se nimamo čuditi. Kdo bi se pač nadjal, da „zatirano“ nemštvo na Kranjskem, ki je izgubilo povsod drugod svoje pozicije in se je moralo umakniti v zadnjo nemčusko trdnjavo, v gremium vodstva po slovenskih novcih vzdržane hranilnice, kdo bi se pač nadejal, da bi ubogo nemštvo tudi tu ne smelo uganjati svojih burk in prevračati svojih kozlov! Od sedanje Taaffe-jeve vlade, ki je zmerom vljudna in prijazna z nespravljivimi liberalci, bi kaj tacega še celó Schrey ali Schaffer ne pričakovala! Za to torej toliko vpitja in toliko britkih solz na razvalinah neštevilnih nád in upov, ktere je gojilo pri pogledu na hranilnično šolo vse zatirano avstrijsko nemštvo. Zato oni obupni vskliki in zdihi v vseh fakijskih listih od Ljubljanskega nemčurskega tednika noter do židovske „Neue freie Presse“ in

*) Zakasnjeno.

LISTEK.

Opis Krškega okrajnega glavarstva.

„Ex omnibus aliquid, ex toto nihil.“

To geslo velja najnovejši knjižici znanega šolskega pisatelja J. L., ktero smo si natančno ogledali. Vsebinsko cele knjižice, ki je ponatis iz lanskega in letošnjega „Učiteljskega Tovariša“, kar so mu večinoma ljudski učitelji dotičnih krajev sestavili, je g. spisovatelj tako-le razdelil: 1. mesti: Krško in Kostanjevica; 2. trga: Mokronog in Radeče; 3. šolske in župljanske občine; 4. vkupni pregled. — Ker je omenjeni g. pisatelj že toliko šolskih knjig in knjižic med svet spravil in ker se je do sedaj v javnih slovenskih časopisih o njih veljavi prav malo slišalo, naj mi slovensko občinstvo ne šteje v zlo, ako jaz o tem najnovejšem delci izrečem svoje odkritosrčno mnenje. Upam, da ne bom s svojo sodbo osamljen. Pravičnih ocen je nam Slovincem sploh potreba, ako hočemo napredovati, ter kedaj dospeti na stopinjo kulturnih narodov. Kritika ima vedno dvojni namen: ona opozarja pisatelja na napake, da se jih vé v pri-

hodnje ogibati; občinstvo pa varuje pred napačnimi nauki. Tisti časi, ko je bilo nam vse dobro — „le da je bilo slovensko“ — so hvala Bogu že davno minuli. G. pisatelj kot zgodovinar, bi moral vendar vedeti, da kronika še ni zgodovina. Ako se je že pri opisu naslanjal na šolsko kroniko, kar je čisto prav, bi moral vendar ločiti pleve od zrna, ne pa stvar kar mehanično sestavljati. Šolski dobrotniki, ki so darovali par gld. revnim otrokom, še ne zaslužijo, da se radi tega imenujejo v zgodovini; kajti potem pridejo v zgodovino slovenskega naroda vsi podporniki „Narodnega doma“!? Koga neki briga, kteri učitelji so službovali v kadem kraju — in kako; najmanj pa to hasne šolski mladini. Malo važna zgodovinska novica je, ako svet zvé, koliko zvonov ima ta ali ona cerkev, ali pa, kedaj se je kakšen zvon prenesel iz te cerkve v drugo. Morda pa tu veljajo „Goethe-jeve“ besede: „Wer vieles bringt, wird Manchen etwas bringen.“

Vsakemu zgodovinarju mora pred vsem „resnica“ biti sveta stvar, kar pa pri našem g. J. L. koj v začetku ne nahajamo; kajti on trdi, da hodi v tamonjšno meščansko šolo 60 otrok. Število obiskujočih dečkov na meščanski šoli je navadno vsako leto okoli 40—50, nikdar jih še ni bilo 60! Med temi so skoro

polovica Štajarci, kar on sam omenja. Iz tega se pač razvidi, da imajo od Krške nemške meščanske šole sosednji Štajarci največ dobička, ki niti vinarja ne plačajo zá-njo.

Da bi bili „Kelti“ za časa Kristusovega rojstva imeli tu blizu Krškega mesto z imenom „Neviodunum“, jako dvomim. Od dveh starin, kar so jih dosihdob našli med današnjima vasema „Drnovo“ in „Vihre“, razvidimo, da je bilo tu rimsko mesto, ne pa keltsko. Tudi so že bili Rimljani pred Kristusovim rojstvom gospodarji Kranjske dežele. Kje je živela zadnje dni najslavnejši kranjski zgodovinar Ivan Wajkhard Valvazor in kje je umrl, tega nam zgodovina ne vé natančno povedati. Popraševal sem najstarejše ljudi na Krškem, če so kedaj od svojih staršev ali prastaršev kaj slišali o nekem baronu Valvazorju, da bi bil tu imel vsaj hišo in spominek na starem pokopališču, pa nihče ni vedel o tem kaj povedati. Nekteri zgodovinarji menijo, da je umrl v „Bogenspergu“ (Wagensperg) nad Šmartnem pri Litiji, ali pa na „Mediji“ (Galleneg). Kot dijak sem nekdanj potoval po „Kanderski dolini“ ter sem tudi prišel na Medijo. Tam so mi pri vходу v grad kazali v tla vdolan kamen, z napisom o Valvazorji; pa črke na kamnu so se tako slabo poznale, da ni-

Reschauerjeve „Deutsche Zeitung“. Posebno zadnja je prelivala krokodilove solze.

A tako so se vedli le časopisi vedno nasprotujoče liberalne stranke. Vse drugače so pa o ukrepu kranjske deželne vlade sodili konservativni listi. Tem se pa ni zdelo vladno postopanje nikakor čudno, ampak celo potrebno in čisto naravno; pripoznali so jim pravico, oblast in dolžnost skrbeti, da se denarji našega kmeta ne tratijo za nepotrebne stvari, stvari, ki bi bile celo povod dolgoletnega prepira in opravičene nejevolje. V dokaz rečenega priobčimo odlomek članka z naslovom: „Planý povyk“ (prazno vpitje) kterege je priobčil organ českega kluba „Pokrok“.

„Naši politični protivniki ostanejo si dosledni: tako kričati in za vsako najmanjšo reč nebo in zemljo iz ravnotežja spraviti ne zna nobena politična stranka na svetu, kakor vstavoverni tabor in njegova publicistična glasila. Zato se nam ne zdi kar nič čudno, da je omenjena stranka začela po svojih listih kriminalni proces tudi radi dogodka z nemško šolo v Ljubljani. Posebno „Deutsche Zeitung“ se je postavila kakor razburjeni junak na čelo, da bi poklicala vstavoverno občinstvo na političen trg in ga prepričala, da se mu zopet krivica godi, da ga čaka zopet novo zatiranje; zato naj ž njo kriči in vpije, da je z nova in zopet vznemirjeno.

O čem se pa vrši? Ljubljanska hranilnica, ktere vodstvo imajo sedaj vstavoverni v rokah, je sklenila vstanoviti in vzdrževati v Ljubljani nemško ljudsko šolo. K temu je pa morala imeti uradno dovoljenje, kterege ji pa deželna vlada ni dala. More li ktera hranilnica take stvari prevzeti; se li sme zavezati in na-se vzeti dolžnost, vsako leto toliko in toliko tisoč za šolo potrositi; ali se to sploh strinja z namenom in nalogo hranilnično: za take malenkosti se ne menijo gospodje, ki se tako radi nazivljejo čuvaje pravice in postave, ki si le sebi pridevajo privilegij postavnega in pravnega mišljenja in delovanja. Bežite paragrafi, ogni se postava, umakni se pravica — mi vstavoverni liberalci to zahtevamo, hočemo in potrebujemo. Tako je bilo v minulosti. Kar so liberalci hoteli in si izmislili, to se je zgodilo. Na postavo se ni oziralo, marveč so je navdušeno prezirali. A da se zdaj ravno tako ne godi, da ne obvelja vedno njihova volja, to je pri njih zatiranje, to škoduje po njihovi izjavi še celo skupnemu državnemu prospehu!

O tem tedaj se še govorite ne more, da bi imela Ljubljanska hranilnica pravico vstanoviti in vzdrževati ljudsko šolo. Smo pa tudi prepričani, da bi, ko bi prišla hranilnica danes ali jutri v slovenske roke in bi hotela vstanoviti in vzdrževati slovensko šolo, bila ista „Deutsche Zeitung“ prva, ki bi z vsemi močmi kričala, da se lomi postava, da podpirajo uradi krivico, da je zašla avstrijska država s pota pravice in postave in da ngaja le narodnim željam. Ko bi se pa radi zidanja in vzdrževanja nemške šole rušila postava in bi se radi tega zane-marjal namen hranilničen, bi pa to šlo in bi bilo naravno, kulturno!

„Deutsche Zeitung“ toči, kakor rečeno, britke solze nad zatiranjem Nemcev, ktere je zopet ta dogodek močno razžalil in potrl. Zatiranje Nemcev! Mi ne vemo koliko je v Ljubljani pravih Nemcev,

pa „Deutsche Zeitung“ gotovo tudi ne vé. Govorjenje pa o 7000 Nemcev v Ljubljani je pa prav po otročje smešno. Le predobro je znano, kako niso mogli več nemški poglavarji v Ljubljani vstrahovati ljudstva in kako so morali izročiti gospodarstvo drugim. Številka, ktero kaže oficijelno ljudsko popisovanje, je pa priča in dokaz okrutne nemške vlade, ktera je v mešanih krajih in občinah naštel toliko Nemcev, kolikor se ji je brez studa in bojazni zljubilo.

Ta pena, ti navidnezniki tisoči Ljubljanskih Nemcev, ne bode več nikogar zmotila. Ljubljana je slovensko in slovansko mesto in tega fakta in te resnice ne spremeni deset hranilnic in tudi ne dvajset nemških šol. Ko bi vstavoverni liberalci hladno s temi fakti računili, opustili bi smešnost, da morejo z umetnimi sredstvi to slovensko mesto ponemčiti, opustili bi prepričanje, da morejo s potemki novimi sredstvi preslepiti svet, da je Ljubljana nemška.

Bahanje z močjo in silo nemštva v Ljubljani je ošabnost in zatiranje, da so Nemci zatirani, ako ne sme hranilnica nemške šole vzdrževati, je skrito pa prevdarjeno in dobro osnovano ščuvanje nemškega prebivalstva.

Pazen opazovatelj liberalnih praktik je pa vse jedno iznenaden po tem novem načinu, kterege so izmislili vstavoverci za ponemčevanje slovenskega ljudstva! Ne dá se tajiti, da je ta način zelo praktičen. Saj slovansko prebivalstvo bi dalo s svojimi vlogami vstavovercem denar na razpolaganje in ti bi zanj zidali šole, v kterih bi nemčili slovensko deco. V resnici Macchiaveli bi moral iti k našim fakijskim v šolo! Čuditi se moramo, da se morejo ti veliki gospodje, ti bogatini, ti Ljubljanski in kranjski Nemci, ki imajo vsa pravna in gmočna sredstva v izobilji, tako ponižati, da hočejo imeti z denarji ubozih in beraških Slovencev sozidano in s stroški te inferiorne rase vzdržano šolo! Res čudimo se, da se „Deutsche Zeitung“ ne sramuje svojih političnih zaveznikov, te močne in tako mnogoštevilne nemške stranke v Ljubljani, ki se hoče na tuje stroške izobraževati. Ako so res ti Nemci tako mogočni in imajo tako bogate strice, zakaj pa segajo v tuje žepe?

Tu se je pa „Deutsche Zeitung“ vjela, ki sama pripoznava, da se po postavi ne more zahtevati hranilnična nemška šola; sklicuje se na državni blagor, ki zahteva, da postane nemščina lastnina najširših krogov, to je z drugimi besedami, da se pod plaščem državnih interesov vsiljuje nemščina nenemškemu narodu, da se ti narodi iz državnih zahtev ponemčijo! To je pravno stališče liberalnih časnikov v prepiru radi nemške šole v Ljubljani. „Deutsche Zeitung“, ki kliče na pomoč temeljne državne postave, kaže na novo hinavščino, ker se imenuje liberalno, zraven pa brani nemštvo z državnimi postavami. Gotovo ne pomisli, da zagotavlja ravno te postave pravico jezikom vseh narodov; to je pa ravno nasprotno nasilnemu ponemčenju*.

Tako sodijo Čehi o nakanah nemčurskih botrov naše hranilnice. Boljše bi težko kdo razkril ničevnosti njihovih dokazov in razlogov za potrebo hranilnične nemške šole in hujše bi nemško liberalno stranko težko kdo obsodil. Pa kaj, ta gospoda

ostane zaslepljena, kakor je bila, ker ni je pod solncem bolj svojeglavne in ošabne stranke, kakor je nemško-liberalna v Avstriji in njen slabosten od-rastek na Kranjskem, ki ugašja svoje fakijske burke v kranjskem konstitucionelnem društvu. To je dobro, da so zlati časi tej stranki že v preteklosti in da je nastopila doba, ki ji kliče na uho: slabi smo že, ne bomo več dolgo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. julija.

Notranje dežele.

Kakor „Edinost“ poroča v dopisu iz Gorice, se v **Goriškem deželnem zboru** ne bo stavila nikaka interpelacija zaradi razžaljenja slovenskega naroda po omejitvi prihoda unanjih Slovencev k blagoslovljeni zastavi podpornega društva Goriškega. Dotična interpelacija izročila se je, preden bi se bila imela staviti, še enkrat v pretres dvema slovenskima poslancema rodnima bratoma (Tonkli?). Čez pet dni sta jo dotična gospoda pritirala nazaj in rekla, da interpelacija odpade, ker se po omejitvi, ki se je zunanjim slovenskim društvom naložila, ni žalil slovenski narod! — To naj razume, kdor more, nam taka domišljija ne gré v glavo. Da se na domači zemlji domačinom odkazujejo steze, po kterih se v navadnem življenji le živina goni, za porabo, ako se slovesnosti vdeležiti hoté, ko se med tem po gladkem mestnem tlaku in po snažnih ulicah, koder ljudje prebivajo, ptujci šopirijo, je in ostane sramotno razžaljenje skupnega slovenskega naroda, naj se dotična dva gospoda Goriška poslancev tudi stokrat izrazita da ni! Na lastni zemlji pod ptujca ponižan biti, nikdar in nikjer niše za odlikovanje veljalo, in nadjamo se, da nam bodo v tem smislu tudi Goriški deželni poslanci pri-trdili z njimi vred pa tudi ves slovenski narod!

„Politik“ ima dopis iz Gradca, v kterem omenja, da **štajarski Slovenci** pričakujejo postave, ki bo ravnopravnost med slovenskim in nemškim jezikom po Malem Štajarju vpeljala. Vsakdo bi se take postave veselil, na ktero je tudi sodnijski in politični uradnik navezan in vendar se je naši štajarski bratje prav nič ne veselí! Saj jim bo vendar-le dajala stališče, na kterege se bodo lahko postavljali, kedar bodo zahtevali pravice svojega jezika za-se pred sodnijo in pred glavarstvom. O da, stališče bodo imeli, in tudi pritožbe bodo lahko delali, kakor jim je to tudi še sedaj slobodno; besede pritožeb bo pa veter odnesel, kakor odpiha pleve žito vejajočemu kmetu na vse kraje sveta. Dokler bosta v Gradcu Waser predsednik deželne višje sodnije, v Celju pa dvorni svetnik Heinricher predsednik okrožne sodnije, tako dolgo se Štajarcem pač ni nadjati, da bodo se svojo slovensko besedo pred sodnijo kaj opravili, kajti uradniki ondi nastavljeni so vseskozi trdi Nemci, kterim slovenska beseda že od daleč smrdi. Slovenščine zmožni juristi odrivajo se iz Štajarskega po višjem pritisku dosledno v Ljubljano, na Štajarskem ostajajo pa sami trdi Nemci, ki se slovenskim kmetom drugače ne morejo govoriti, kakor s tolmačem in tolmačijo jim pa navadno diurnisti, ki so sami tudi že zaradi tega zagrizeni nemčurji, ker se na ta način preje nadjajo nameščenja za uradnika, kakor pa če bi slovensko narodnost kazali. Da, v poslednjem slučaju so si svesti, da bi se nikdar ne povzpeli do enajstega klina po lestvici c. kr. državnih uradnikov do kancelista ali pa davkarskega adjunkta. Vse bo toraj ostalo, kakor je sedaj, naj pride postava ali pa ne!

sem mogel natančno razločiti. (V novejšem času je g. Prašnikar, lastnik te grajščine, grad zelo predelal za toplice, in o omenjenem kamnu gotovo ni več duha ne sluha). Toliko je pač znano, da ste bili obe imenovani grajščini „Valvazorjeva“ lastnina; tedaj je tudi mogoče, da ni v Krškem umrl, ampak na kateri od teh dveh grajščin. Pri opisu Kostanjeviškega mesta pogrešamo kratki životopis slavnega misijonarja „Knooblehar-ja“, ki je v ondotno šolo hodil. — Po mnenji g. spisovatelja so imeli Rimljani na mestu trga „Radeč“ svojo ladijestajo. No, če bomo po raznih starinah, ki se tu ali tam najdejo, tako sodili, bi lahko zopet med Krškim in Radečami več ladijestaj našeli, ker so ravno tukaj ob času izdelovanja nove okrajne ceste na večih krajih našli mnogo raznovrstnih starin.

Če greš od Krškega mesta proti jugu — ne jugovzhodu — prideš v vas Leskovec, od koder se ti odpre vsa divna Krška ravnina. — V pisavi g. pisatelj ni dosleden, kajti včasih piše: „Neviodunum“, včasih „Noviodunum“; enkrat piše: „Cirniki“, drugi pot pa „Čirnič“; tu imaš „Božidar“,*) na drugi

strani pa „Teodor“. Za besedo „Pfarre“ beremo včasih farna občina, potem župnina ali župljanska občina, sem ter tje tudi župnija. Slehern pisatelj mora se držati doslednega izraza, da se ogne zmešnjavi, in sicer tukaj slednega, ki ga je sprejela tudi c. kr. statistična centralna komisija v svoj imenik.

Da bi na Gomili, prištevajoči se k vasi Gmajna v Raški fari imeli „Hunci“ svoje „Hunnengraeber“, ni vrjetno, ker se ne vé za gotovo, da bi bili tod kedaj „Hunci“ hodili, sigurno pa je, da se tukaj niso nikdar stalno naselili. Vrjetniše je, da se tam nahajajo gomile, podobne onim na Slemškem pri Vačah, kjer so v najnovejšem času mnogo prazgodovinskih starin iz bronaste in železne dobe izkopali in jih še vedno izkoplujejo. — Pravi zgodovinar bi našel gotovo še veliko drugih zgodovinskih neresnic, ako bi se hotel potruditi knjižico prebirati. Prepričal bi se, da pisatelju manjka pravega znanstvenega razuma za zgodovino. Kdor pa pisari o stvarih, ki jih ne ume, svojemu milemu narodu s takim delovanjem le malo koristi, sebe pa pred znanstveno izobraženim svetom le smeši. Misel iz tacih opisov sestavi domoznanstvo, je gotovo hvale vredna. Ali bolje bi bilo, ko bi se bilo v par dobrih izgledih učiteljem

pokazalo, kako naj opisavajo svoj kraj, ter se jim prigovarjalo se tega dela lotiti in dotične opise razglasiti v šolskih časopih. Gotovo bi se bil sleherni bolj potrudil, kaj temeljitejšega napisati, kakor je zdaj storil. Potem bi ne bili nekteri opisi tako površni in pomankljivi, kakor so n. pr. Studenec, Cerklje, Sv. Duh, Čatež, Boštanj, Sv. Križ, Tržiše in Dobrovec. Smešno je brati zgodovinski del Sv. Križa, sv. Duha in Čateža le v dveh vrsticah. Potem pa še pisatelj na koncu pravi, da bi bil opis preobširen in preučen, ako bi se bilo še kaj zanimivega navedlo iz zgodovine teh krajev!? Jako pogrešamo pravljice, narodne pesni in enako narodno blago. Pri vkupnem pregledu beremo okraj šteje 51.023 prebivalcev; razun treh protestantov so vsi katoličani; tri vrstice pozneje pa, da protestantov ni, ampak le kacic 100 pravoslavni Grkov. Kaj je toraj prav. Bolj obljuden ni samo Kamniški okraj, ampak absolutno in relativno tudi okraj Ljubljanske okolice in absolutno pa še Kranjski.

Iz vsega se pač vidi, da ste pomanjkljivost in površnost menda prirojeni lastnosti tega pisatelja, ki mu je le mar za kvantiteto, ne pa za kvaliteto; kakor dokazujejo tudi druge njegove knjige. Zemlje-

*) Božidar se rabi tudi za ime sv. Matija. Vred.

Chlumetzki, jako vplivna in merodajna oseba na Moravskem, kakor tudi v državnem zboru na levisi, je tudi že prišel k spoznanju, da je državno-zborna levica podobna ladiji, ki se potoplja. Omenili smo že večkrat, da se je levica sama po sebi krušiti začela. Kmalu bo ondi toliko strank, kolikor je bolj odličnih mož, ki se k voditeljem te stranke prištevajo. Plener, njen glavni steber, je izdal program, ki popolno po prusjaštvu diši; razvil ga je namreč na nemško narodni ideji, ktera vresničena bi h krati vsem Slovanom po Avstriji vrat zavila. Nek dr. Schneider na Severočeskem je izdal program, po katerem bi morala nemška stranka se odločno avstrijske ideje držati; tega programa omenjali smo včeraj. Chlumetzky bi se pa kar najraje zvezal in zjedini s klerikalci samimi; s srednjo stranko, kjer pa dvorni svetnik Lienbacher zvonec nosi, hoče pa na vsak način kompromis. Kompromisi so se mu v poslednjem času jako priljubili. Za tiste naših čitateljev, katerim je beseda „kompromis“ neumljiva, omenimo, da v politiki ona toliko pomeni, kakor v navadnem življenju kako porazumljenje, da se obe stranki porazumite in izvolite svoje može, ki potem določijo poslancev toliko od te in toliko od one stranke. Tako bi bila levica že sedaj razcepljena na tri dele, to pa je še le začetek. Razvalini, kadar začne razpadati, dan na dan kamnje odpada in ravno tako bo z levičarji. Preživeli so se in ne bo dolgo, da jih bo pobrala politična smrt — vsaj v sedanjosti, če in kdaj se prebude v drugem prelevljenju, kdo vé!

V **moravskem deželnem zboru** na 14. julija pričela se je seja ob 11. uri dopoldne. Na dnevnem redu so bile potrditve še nekaterih poslancev, kar se je zgodilo. Za temi pa pride dr. Sturm s poročilom o nastavljenju dr. Mizere za izvanrednega konceptnega uradnika pri deželnem odboru moravskem. Narodne poslance je poročilo neznansko dvignilo kviško, ker so spredili, da je bilo nameščenje čisto nepotrebno, kajti ondi se ni šlo za potrebo dežele, temveč za preskrbitev osebe dr. Mizere, ki je nemško-liberalni pristaš. Ravno tako kakor nepotrebno, je to nameščenje tudi neumestno, kajti o osebnih zmožnostih omenjenega doktorja se vse drugo čuje le izbornih lastnosti nobena ne! Nemčurji so si povsod enaki. Blagor za deželo in državo jim je povsod deveta briga, pač pa skrb v prvi vrsti, da kolikor mogoče dobro preskrbe svoje ljudi. Tako je bilo ob svojem času pri nas, in tako je dandanes na Moravskem. Ob tej priložnosti pokazal se je tudi velik nered in zmešnjava v stališčih moravskih deželnih uradnikov, katerim se nekterim osobito oficijalom velika krivica godi. Služijo že namreč po petnajst let in še se jim plača niti za krajcar ni povišala, drugi zopet nimajo nikake doklade za stanarino itd. Narodni poslanec Tuček pravi, da bi bil pač skrajni čas, da se deželni uradi na Moravskem čisto iz novega preosnujejo in uravnajo, kajti takošno krpanje, kakor so ga imeli Nemci kot gospodarji v deželi do sedaj v navadi, ni za nič, stane pa deželo silno veliko in dražega denarja. Ako je dela v resnici toliko, da se morajo uradniške moči za tisto povišati, naj se povišajo pri preosnovi v božji ime, ako pa ni dela in se tukaj gre edino le za preskrbljenje osebnosti, naj pa taisto le kar hitro izostane. Pri glasovanju prodrli so zopet Nemci s svojimi predlogi in cesarski namestnik grof Schönborn glasoval je sam dvakrat z njimi. Mora mu toraj turško gospodarstvo na Moravskem v deželnih uradih všeč biti.

Tirolski Laht zahtevajo za-se ustanovitev lastnega okrožnega zbora z sedežem v Tridentu, kateri naj bi se izključivo le s zadevami za južne Tirole pečal. Deželni zbor v Inomostu naj bi pa še nadalje ostal, kakor je sedaj, za skupne zadeve. Predlog, ktereга so v tem oziru laški poslanci v deželnem zboru v Inomostu stavili, prišel bo že v bodoči seji na dnevni red.

pisni del je v obče, razun krajevnih imen, števila hiš in prebivalcev, veliko bolje sestavljen; škoda, da je preveč namešan z zgodovinskimi opazkami in narobe. Sledeča imena niso prav: Ardru ne Andro, Koren ne Kuren, Podvršje ne Površje, Podulee ne Podulee, Ribnica ne Ribenea, Hrastno ne Hrostno, Kamnje ne Kamenje, Krsinji vrh ne Krsin vrh, Zavinsek ne Savink, Slanjči vrh ne Slani vrh, Dolenje Zabukovje ne Spodnje. Število hiš ni prav pri 36 krajih. Število stanovalcev ni prav pri Krškem mestu, mesto 878 se bere 900; vas Leskovec ima 98 ne 112 hiš in 544 ne 600 prebivalcev. Vrhek v Tržiški občini šteje 28 ne 143 prebivalcev itd. Pri opisu Kostanjevice našteje 2952 prebivalcev v politični občini, pri skupnem pregledu pa 2452, kar je tudi prav. Med kraje Radeškega okraja se je vrnilo tudi Tržiše iz Mokronoškega okraja. Pri mnogih krajih je število hiš in prebivalcev izpuščeno. Vse te napake bi bil g. pisatelj lahko odstranil, ako bi se bil potrudil pregledati že omenjeni imenik c. kr. statistične centralne komisije. Knjižici pridejan je tudi ličen zemljevid, ki sicer ni povsem natančen, ali vendar še precej vgaja svojemu namenu. Nekako osupnilo nas je toraj naznanilo g. pi-

Vnanje države.

Nemški cesar biva zopet letos, kakor vsako leto do sedaj na avstrijskih tleh v Gostineu na Solno-graškem, kamor je došel v torek 15. t. m. ob 5^{3/4} popoldne v toplice. Sprejeli so ga jako prijazno in slovesno cesarski namestnik, deželni glavar, župan Gostinski in drugi odličnjaki. Tudi ondi zbrani kopoljaši so ga navdušeno pozdravili.

Da so **Francozi** ob priložnosti narodnega praznika v Parizu na hotelu „Continental“ raztrgali dve pruski zastavi, je bil vzrok nek prusak, ki je pri slavnosti na glas zavpil, „ob tla s Francosko“ in se je ob enem zgubil. „V vodo ga vrzite, prusaka“, zagromelo je h krati iz tisoč grl, ali kje je že prusak bil! Ker niso mogli svoje jeze drugače ohladiti, drli so pred omenjeni hotel, ter so ondi raztrgali dve pruski zastavi. Na hotelu so bile namreč razobešene zastave vseh narodov. Pobili so tudi nekaj oken ondi. Slovesnost se je vršila v najlepšom redu; kake bo pa nasledke imela v zdravstvenem oziru, se bo pa kmalo pokazalo.

Raztrganje ene in sežganje druge nemške zastave na narodnem prazniku 14. t. m. v **Parizu** med sviranjem marziljke je nemško kri silno razburilo, tako da se je bati, da se bode morda iz tega celó povod k francosko-nemški vojski izvil, in to tem preje, posebno če bi si je Francozi ali pa Nemci sami želeli. Francoski poslanec v Berlinu je vsled tega že storil potrebne korake in je prosil za odpuščanje zaradi nečasti, ktera se je nemški zastavi na ta način prigodila in se je opravičeval s tem, da policija ni mogla zadosti hitro priskočiti, da bi bila osramotenje zabranila.

Na **Francoskem** se narod, osobito pa manj premožni ljudje, ki od danes do jutri živé, z velikanskimi koraki bližajo — revoluciji. Te korake je pa kolera še zdatno pospešila, kajti nemaniči se je ne bojé ravno, kdo zna koliko, ker nimajo ničesar zgubiti, pač pak vsega lahko zadosti pridobe. Javno ustajo so neki zavisno storili od trenutka, kedar se bo v Lyonu kolera pričela. Prvega mrliča za kolero so ondi sedaj že imeli in kakor vse kaže, menda tudi socialisti resno mislijo svojo grožnjo vresničiti. Vsaj poslednji njihov dotični shod v Marzilji tako kaže. Šli so se bili namreč ondi v soboto zvečer in pri tisti priložnosti vskliknil je neki govornik: „Kdor je lačen, vzame naj kruha kjer koli ga dobi!“ Kaj je toraj to družega, kakor prvi paragraf v oznanilu revolucije! Kjer se ograja, ki loči moje od tvojega, s silo podere, ondi jo prekorači ustaja, in tako je sedaj na Francoskem. Poleg kolere še revolucija! Bog se usmili dežele!

Razburjenost po **Angleškem** je silno velika, ker je gosposka zbornica zavrgla načrt preosnove volilne postave. Provročil je odbitje jako nepriljubljeni Lord Salisbury. Gladstone je želel kompromisa s konservativci, ter se je iz tega vzroka obrnil k Salisburyju. Po njegovem nasvetu morali bi se bili obe zbornici izjaviti, da sprejmete predložen načrt volilne postave, ker je vlada obljubila, da bo skrbela za vse dotično potrebno do prihodnjega zasedanja. Ta izjava naj bi se bila potem predložila kroni sami v podobi adrese in narod naj bi bil v tem nekako poroštvo ogledal, na katero bi se bil lahko z zaupanjem oziral. O tem se je Gladstone v poslednjem trenutku razgovarjal s Salisburyjem in ta ga je pa, namesto da bi bil svoji stranki Gladstonov načrt oznanil, — na cedilu popustil in gosposka zbornica, ktera ni nič o njem vedela, je novo volilno postavo zavrgla. Salisbury se sedaj s tem izgovarja, da je bil pogovor z Gladstonom tajnega značaja in toraj ni smel in ne mogel na veliki zvon vdariti z njim, čemur pa Gladstone na vse kriplje ugovarja. Ljudje večinoma Gladstonu verujejo, ker Salisburyja sovražijo, da ga živlega ne morejo videti, k temu pa sedaj tudi Gladstone sam mnogo pripomore, ker po Salisburyju udriha, kjer se mu le priložnost ponuja in pravi, da je gosposka zbornica

satelja, da spisuje „politično in kulturno zgodovino štajarskih Slovencev“, ter nabira naročnike zá-njo. Ako je bil mož že pri opisu enega glavarstva tako malo srečen, kaj zamoremo li še od njega pričakovati? Kako bo on taki nalogi kos, ki potrebuje moža z obširnimi študijami in posebnim talentom, kar pa njemu po pregledu te knjižice odrekati moram. Pri znanstvu pač ne zadostuje sama pridnost in dobra volja, dasi tudi ste to hvalevredni lastnosti.

Mari ni napačno, ako se za tako knjigo, ki je že bila od „Slovenske Matice“ zavržena, še nabira denar mej Slovenci? Koliko več bi našemu narodu koristilo, če bi se nabrali denar poslal družbi „sv. Mohora“ ali pa za „Mir“, ter knjige in časopisi mej ljudstvo razdelile! — Sicer pa za g. J. L. veljajo „Stritar-jeve“ besede: „Kedor hoče kolikor toliko uspešno delovati, treba najprej, da pozna svoje moči, da si ne naklada bremen, katerih mu ne zmorejo rame; da se ne sili in vriva, če tudi morebiti iz blagega namena, v stvari, za ktere nima potrebnih zmožnosti.“ — („Zvon“ 1877.)

J. Ravnikar.

edino le zaradi tega tako glasovala, ker je Salisbury dano besedo snedel; kljubu temu hoče se pa Gladstone koncesij tudi še na dalje držati, kakor jih je ponudil gosposki zbornici po Salisburyju. Gladstone si je s tem silno veliko pridobil. Volilna postava prišla bo še enkrat na dnevni red, zbornica poslancev jo bo svestno sprejela in sedaj, ko bodo tudi lordi zvedili, zakaj da gré, nadjati se je, da jo tudi v gosposki zbornici sprejmejo.

Da je **Chartum** padel sovražnikom v roke, je vendar-le resnica, kakor „Pol. Corr.“ prinaša poročilo iz misijonskih krogov srednjeafriških. Konec maja, pravijo, da so ga premagali. Še mnogo slabeje, kakor Chartumu godilo se je pa Berberju. Ondi so Mahdijevi ljudje poklali vse odlične muzeľmane (turke), če tudi so poprej zapovedniku Berberskemu Husejnu paši obljubili, da bodo prizanesljivo ravnali. Mahdi si je prej ko ne v svoji divji samozvesti mislil, obljubiti in dati je preveč.

Izvirni dopisi.

Iz **Ljubljane**, 15. julija. (O zidanju nove mestne šole.) Veseli nas, da se naše občinstvo zanima, kje da bi bil najpripravljen prostor za novo prvo mestno šolo.

Mi pred vsem opozorujemo na to, da se ima za šolo izbrati prostor, kateri leži v središču kraja, kjer stanujejo šola obiskajoči otroci. Mestni zastopželi, da bi se šola postavila kje v Šenpeterskem predmestju ali pa na Poljanah. To je tudi prav; kajti, dečki, ki stanujejo v kolodvorskih ulicah, imajo pač predaleko hoditi v šolo na Grabnu; ravno istotako otroci z dunajske ceste.

Ker je mestno starašinstvo pozvalo posestnike prostorov za prodajo sveta za omenjeno šolo in ker se jih je menda samo en par oglasilo, bomo tudi mi, (vsaj upamo, da nam bo dovoljeno) o tej zadevi nekoliko spregovorili.

Nekteri menijo, da bi za šolsko poslopje ugajala stara g. Pikelnova hiša v frančiškanskih ulicah. A tukaj je mnogo opovir in nepristojnosti. Prvič imajo otroci s Poljan predaleč v šolo, tudi je cena tej hiši taka, da mestni srenji ni moč takojšnjega zneska za sam prostor žrtvovati. Potem bi pa tudi obilno zvočenje v bližini poduk jako oviralo. Tudi ožina ceste je tukaj v poštev vzeti. Drugi prostor (otročja bolnišnica na Poljanah) ni nikakor srečno izbranje že zategadelj, ker, ako bi vodstvo bolnišnice tudi hotelo prostor oddati, zaradi oddaljave dunajske ceste, kolodvorskih ulic itd. nikakor ne ugaja šoli. Tudi je prostor itd. predrag.

Tretji prostor za zidanje šole, kateri se nam najpriljubnejši, najcenejši in ugodnejši razkrije, je obširni vrt gospoda Jemeca tik mesarskega mostu. Ako se odpravi mestna koliba in stara prazna mesnica, ktere male stavbe zakrivajo obširni vrt, se pridobi najlepši prostor novi šoli. Tukaj se dobi nad 300 □ sežnjev prostora v popolno zdravem in mirnem kraju, oddaljen od šuma in ožin, ktere stvari kvarijo in škodujejo drugim eventualnim prostorom. Tukaj je res središče šole obiskujočih otrok.

Ako se ta prostor pridobi, smo preverjeni, da bode zadovoljnost mestnega občinstva splošnja. Kakor slutimo, je tudi cena temu prostoru za $\frac{3}{4}$ nižja nego drugih prostorov.

Ker nima mesto za zidanje šole posebnih denarnih dotokov, je tedaj pri svojih skromnih dohodkih navezano na to, da se napravi že iz gospodarskih ozirov šola primerna svojemu namenu brez vsih potrat. Naša Ljubljana ne more nikakor tekmovali s slavno vladno in si postavljati velikanskih stavb v tem oziru. Upamo pa tudi, da naš glas ne bo glas vpijočega v puščavi; nam gre za naš žep. Preverjeni smo tedaj, da bo slavni naš mestni zastop v prvi vrsti se oziral na ta prostor in da bo prihodnja mestna šola zidana mestu na olepšavo, in naši prihodnjosti v korist na prostoru g. Jemeca.

Konečno navedemo še, da bi ne imela nobena šola tako obširnega prostora pred seboj, kakor ravno na tem kraju, ako bi se tudi še dražji prostor iskal na vsem kolodvorskem ali poljanskem mestnem oddelku, kar je še posebno v poštev jemati.

Star šolski prijatelj.

Iz **Maribora**, 16. julija. „Jahresbericht des k. k. Staats-Gymnasiums in Marburg“ za leto 1884, ki ga je ravnateljstvo obelodanilo ob koncu letošnjega šolskega leta, ima na čelu zgodovinski spis začasnega ravnatelja dr. Arthurja Steinwenter-ja: „Aus dem Leben des steierischen Landeshauptmannes Hans III. Ungrad-Weissenwolf, Freichern von Sonneck“. Na

44 straneh obravnava prav zanimivo stvarino iz domače štajarske zgodovine, vendar kakor pisatelj sam v uvodu pripoznava, ne sodi prav po svoji obliki spis za šolsko izvestje, ampak v kakošno učeno zgodovinsko knjigo.

Iz šolskega poročila izvemo, da je letos 22 učiteljev podučevalo 294 dijakov. Učitelji so razun dveh duhovnikov in dveh posvetnih sami Nemci; dijakov pa je Nemcev 141, Slovencev 152, Hrvat 1; po veri je katolikov 291 in protestantje 3. — V 8. šoli je bilo dijakov 15, izmed teh jih je skušnja zrelosti naredilo le 7, pa nobeden z odliko. Z ozirom na daljši poklic se jih je oglasilo za bogoslovje 3, pravoslovje 2, modroslovje 1, medicino 1, in višjo gospodarsko šolo 1.

Začetek družega šolskega leta je 16. septembra. V prvo šolo bodo sprejemali dijake 11. in 12. sept., v druge razrede nove dijake 13. in stare, ki so že bili na Mariborski gimnaziji 13. in 14. sept. Poznej se ne bo nihče več sprejel.

15. julija so bile vse srednje šole končane z božjo službo in razdeljevanjem spričeval in dijaki so še tisti dan večinoma zapustili mesto ter se povrnili k svojim domačim. O znanstvenih uspehih na srednjih šolah se sploh od vseh strani toži, da niso hvalevredni; mi ne moremo v tem oziru nič reči, ker še družega izvestja nismo pred oči dobili, nego gimnazijsko, ki nam pové, da je izmed 294 dijakov imelo odliko le 16, enojko 206, dvojko 40, trojko 16, neizprašani so ostali 4, in 12 jih sme skušnja ponavljati ob začetku bodočega šolskega leta.

Iz Innsbrucka, 15. julija. Tukajšnja trgovinska šola dokončala je svoje peto leto sé slovesno službo božjo, katero je opravil preč. gospod Mihael Lisch, vodja trgovinski šoli in vpok. c. kr. gimnazijalni profesor.

Letošnje leto sprejelo se je v pripravljalni razred 25, v prvi razred 33 in v drugi razred 21 dijakov. Od teh 79 prejelo je spričevala prvega reda z odliko 12; spričala prvega reda pa 46.

Bodoče šolsko leto prične se 16. septembra. Dijaki se bodo vpisavali od 12. septembra na dalje vsak dan od 8. do 12. ure in od 2—4 popoldne v ravnateljski pisarni Fallmeyerstrasse št. 12, I. nadstropje.

Domače novice.

(Mil. škof Tržaški dr. Janes Glavina) došel je včeraj dopoldne z nagličem v Ljubljano in se je v bogoslovji naselil. Danes zjutraj delil je cerkvene obrede mašnikovega posvečevanja dotičnim bogoslovcem in se bodo taisti jutri in v soboto nadaljevali. Ob 10. uri predstavil se mu je č. stolni kapitel pod vodstvom preč. gg. generalnega vikarja dr. pl. Paukerja in stolnega prošta Zupana.

(Volitve) dveh poslancev za veliko posestvo namesto dr. Schreya in grofa Blagaja, ki sta se mandatom odpovedela, bode 27. avgusta. Uradni list prinaša listino volilcev, ki obsega 103 imen veliko posestnikov, ki imajo volilno pravico.

Dalje so razpisane volitve poslanca mest in trgov volilnega okraja Kočevje-Ribnice namesto odstoplega poslanca Josipa Brauneta in poslanca kmečkih občin v volilnem okraji Postojna-Logatec-Senožeče-Lož in Bistrica namesto dosedanjega poslanca dr. Zarnika, ki se je tudi prostovoljno odpovedal svojemu mandatu. Volitve bodo za trge in mesta 26. in za kmečke občine 25. avgusta.

(Pri veselici) ki jo priredi v nedeljo na 20. t. m. Ljubljanska čitalnica, predstavljali bodo krepki in čili telovadci našega „Sokola“ med sviranjem polnošteviline godbe domačega peš-polka baron Kuhn št. 17. sledeče skupine ali piramide: 1. Železen krog. 2. Križ. 3. Levi. 4. Angeli. Spored je vse skozi tako izboren, da se je nadjati prenapolnjenih prostorov in najboljša zabave.

(Vodovod v Ljubljano.) 15. julija ob 6. uri zvečer imel je odbor za napeljavo sveže pitne vode pod predsedništvom načelnika gosp. Hribarja svojo sejo. Predsednik poroča, da je podvzetje toliko že zagotovljeno, kolikor se tiče njegove finančne t. j. denarne strani. Gledé tehnike se mora pa skoraj še vse storiti. Stavbeni svetnik g. Potočnik prebere svojo jako marljivo izdelano spomenico o ti zadevi in nasvetuje: 1. Odsek naj preišče studence po Prežganjskih in Utiških hribih. 2. Naj se skliče tehnična komisija, ktera naj preišče vsebino podzemelj-

skih studencov. 3. Gospod inž. Hanuš naj se poda v druga mesta na ogled, kjer imajo že vodovode. Vsi nasveti so se sprejeli, načelnik g. Hribar se je pa stavb. svetniku topla zahvalil za trud.

(Trgovinska in obrtna zbornica) ima v petek dne 18. julija 1884, ob 8. uri zvečer v mestni dvorani sejo s tem-le dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Poročilo o načrtih zakona ob odpravi zlorabe pri raznem blagu gledé dolgotne mere in števila kosov. 3. Poročilo o napravi zadrž. 4. Poročilo o prošnji za somnje: a) v Dragatuš-u, b) v Vinjem vrhu, c) v Hinterbergu, d) na Vrhniki. 5. Posamezni nasveti.

(V Ljubljano je padlo) danes opoldne šestletno dekletce pri mostu sv. Petra in se je na lastno veliko srečo zopet iz vode izkocabalo. Kakor pravijo, ni pri pravi pameti.

(Prva jabolka) prinesle so Vipavke danes na Ljubljanski sadni trg.

(Iz Cérknice), 16. julija, se nam piše: Ravno danes smo od tujcev, došlih v našo dolino, poizvedeli, da se po Ljubljani mnogo govori o koleri, katera se je v Cérknici uže prikazala. Na vsem tem ni nič resnice. Zdravi smo, hvala Bogu, in da ostanemo tudi zanaprej toliko zdravi, pa smo že zadovoljni in veseli.

(G. Martin Lendovšek,) suplent na prvem državnem gimnaziju v Graecu, imenovan je za učitelja na državnim gimnazij v Beljaku.

(Razpisana je služba) vladnega oficijala, oziroma vladnega kancelista pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Prošnje naj se vlagajo do 15. avgusta na predsedništvo deželne vlade v Ljubljani.

Razne reči.

— Slovstvene reči. Čehi marljivo obdelujejo slovstveno polje na vse strani, posebej preiskujejo in pojasnujejo staro in srednjo dobo povestnice, ktero so Slovanom ptujci tako mnogotero pokvarili. Mej take poskušnje spadajo dela, ki jih priobčuje v posamnih knjižicah učeni H. Kreh na pr.: Kritické úvahy o starších dějinách našich. Na obranu obrany kněžny Drahomíry. O knížeti Václavu svatém itd. Sv. Method a Uhersko, pojednáva Fr. V. Sasinek, kteri dokazuje, da ima Ogersko, v dobi slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda še slovansko, dokaj vzrokov prihodnje leto obhajati s Slovani tisučletnico smrti sv. Metoda. — Pozornost obrača na-se tudi knjižica, ktero je spisal Karl Sicha. bivši dekan nadškofije Olomuške, sedaj v pokoju, z naslovom: „Kam se poděli z historie zmizeli Markomané a Kvádi?“ V smislu, v kterem je l. 1868 profesor A. Šembera dal na svetlo knjigo „Západní Slované v pravěku“, dokazuje K. Sicha, da so bili Slovani, in to Česko-moravski pa slovaški, ne pa rodovi germanski ali nemški, kakor se čita v dosedanjih povestnicah. Strokovnjaki naj prečislajo dokaze in njihovo vrednost. Knjižica natisnjena v nadškofijski tiskarni v Olomucu, v založbi pisateljevi, l. 1884 v 8° str. 44 s pridejano mapo stane 70 kr. in se dobiva v Brnu v knjigarni J. Barviče, Rudolfova ulica č. 4, in po drugih bukvarnah.

— Dunajski večerni listi prinašajo vest, da se je Stellmacherju in Kammereju dokazal umor menjevalca Eiserta na nedvomljiv način. Ravno tako je sodnijska preiskava določno na svitloba spravila krivdo umora v Strassburgu in Stuttgartu, ktera Stellmacherja in Kammererja zadeva. Konečno se je pa tudi še dokazalo, da policijskega komisarja Hlubeka ni nihče drug umoril, t. j. zavratno vstrelil, kakor Kammerer.

— Telegram iz Marseilla od 15. julija pravi, da je v poslednjih 24 urah ondi 66 oseb za kolero umrlo. Tudi se v najzadnjem času jako množe slučajji, da ljudje po cestah obolé in popadajo.

— Častno priznanje delovanja Jezuitov v Ameriki. Pri skupščini, kjer so se posvetovali o izhodkih za Indijance, reče senator Vest iz mesta Missouri: čeravno je on protestant, pa mora vendar priznati, da samo Jezuitje se lahko ponašajo z napredki v izobraženosti in izreji Indijancev.

Telegrami.

Trst, 17. julija. Bratje na Adriji kličemo Ljubljanskemu Sokolu „Slava!“ in „Pereat!“ zaničevalcu. Tržaški rodoljubje

Dunaj, 16. julija. Zaprti anarhisti priznali so vse do sedaj doprinešene roparske umore med drugimi tudi Eisertovega in Hlubekovega. Rekli so da je prvi povod izšel leta 1883 poleti v anarhističnem časniku „Rebell“;

tedaj je zahteval tajni odbor novcev, naj pridejo od koder-koli.

Pariz, 17. julija. Do sedaj še ni bilo nikoga mrliča za kolero, ljudje pa vendar tolpoma beže iz mesta.

Pariz, 17. julija. „Times“ pravi, da se je med Francozi in Kitajci nadjati še vedno sporazumljenja.

Marseille, 17. julija. Včeraj čez dan umrlo je za kolero 30, v Toulonu pa 11 ljudi.

Marseille, 16. julija. V poslednjih 24 urah bilo je uradno ovajenih 69 mrličev za kolero.

Toulon, 16. julija. 14. julija bilo je med 19 mrličji 14 za kolero mrtvih.

Carigrad, 16. julija. Turčija je podaljšala kontumac za reči iz Francoskega došle od petih na deset dni.

London, 17. julija. Tsung-Ly-Jamen odbil je naravnost zahtevanje francoskega poslanca, da bi se kitajska vojska iz Tonkina popolnoma vmaknila in pa da bi kitajci kaj odškodnine plačali.

London, 17. julija. Nagliču iz Manchesterja v Sheffield zlomila se je os na mostu pri Wenistone. Naglič se je vsled tega iztiril in čez cesto prekopicnil. Ubilo se jih je do smrti 20, pobilo pa okoli 30. Med poslednjimi je nekaj Nemcev.

Tujci.

15. julija.

Pri **Malič:** Oskar Ruff, trgovec, iz Odeše. — Graдец, Reinisch, Hertz in Hradetz, trg. potovalci, z Dunaja. — Josip Sindici, c. k. vradnik, s soprogo, iz Trsta. — A. Mancerala, z družino, iz Trsta. — Josip Bačić, trgovec, s hčerjo, z Reke. — Blažič, trgovec, iz Siska. — Andr. Elsbacher, trgovec, z 2 hčera, iz Laškega trga. — Vitez Schneid, z družino, iz Kamnika.

Pri **Slonu:** Franc Maliverus, zemljemerec, iz Milana. — Mat. Slabe, agent, iz Trsta. — J. Jesenko, dijak, iz Trsta. — E. Levi, zavar. vradnik, s soprogo, iz Trsta. — Antonija Schiess, stotnikova vdova, s hčerjo, iz Grada. — Janez Manzoni, trgovec, iz Vidma. — Raimund Fischer, fabrikant, iz Nirdorfa. — Adalbert Geis, komi, s Krškega. — Janko Ponebšek, dijak, iz Št. Martina. — Franc Kotnik, posestnik, s soprogo, iz Brna.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

17. julija.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 60	kr.
Sreberna „	81 „ 60	„
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	103 „ 25	„
Papirna renta, davka prosta	95 „ 85	„
Akcije avstr.-ogerske banke	855 „	„
Kreditne akcije	160 gl. 303 „ 70	„
London	121 „ 75	„
Srebro	— „	„
Ces. cekini	5 „ 79	„
Francoski napoleond.	9 „ 67	„
Nemške marke	59 „ 55	„

Od 16. julija.

Ogerska zlat. renta 6%	122 „	„
„ „ 4%	91 „ 30	„
„ papirna renta 5%	88 „ 35	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 108 „ 50	„
Länderbanke	100 „ 75	„
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu	531 „	„
„ državne železnice	318 „ 75	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ 25	„
4% „ „ 1860	500 „ 135 „	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ 75	„
„ „ 1864	50 „ 168 „	„
Kreditne srečke	100 „ 175 „ 75	„
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „	„
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 75	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107 „ 80	„
„ Ferdinandove sev.	105 „ 75	„
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50	„

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom
spisal
Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

Cena 1 gl. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Dobiva se v
Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izšli prvi del obsega osebo in lastnosti
duh. pastirja; potem homiletiko in katehe-
tiko.

Tržaški škofijski list knjigo priporoča s
sledječimi besedami: Opus multa eruditione
et practica methodo compilatum . . . sacerdo-
tibus optime commendamus.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.